

Pál apostolnak a korinthusbeliekhez írt második levele

1.

1. Pál, Jézus Krisztusnak apostola az Isten akaratjából, és Timótheus az atyafi, az Isten gyülekezetének, a mely Korinthusban van, mindama szentekkel egybe, a kik egész Akhájában vannak:

1 Kor. 1,1.

2. Kegyelem néktek és békeség Istentől a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól.

Róm. 1,7., 1 Kor. 1,3., Eféz. 1,2., Eféz. 1,3.

3. Áldott az Isten és a mi urunk Jézus Krisztusnak Atyja, az irgalmasságnak atyja és minden vígasztalásnak Istene;

Eféz. 1,3., 1 Pét. 1,3., Róm. 15,5.

4. A ki megvígasztal minket minden nyomorúságunkban, hogy mi is megvígasztalhassunk bármely nyomorúságba esteket azzal a vígasztalással, a mellyel Isten vígasztal minket.

Kol. 1,24.

5. Mert a mint bőséggel kijutott nekünk a Krisztus szenvedéseiből, úgy bőséges a mi vígasztalásunk is Krisztus által.

Zsolt. 34,20., Zsolt. 94,19.

6. De akár nyomorgattatunk, a ti vígasztalástokért és üdvössétekért van az, mely hathatós ugyanazon szenvedések elviselésére, a melyeket mi is szenvedünk; akár megvígasztaltatunk a ti vígasztalástokért és üdvössétekért van az. És a mi reménységünk erős felőletek.

2 Kor. 4,15., 2 Kor. 4,17.

7. Tudván, hogy a miképen társaink vagytok a szenvedésben, azonképen a vígasztalásban is.

2 Thess. 1,4., 2 Thess. 1,7.

8. Mert nem akarjuk, hogy ne tudjatok atyámfiak a mi nyomorúságunk felől, a mely Ázsiában esett rajtunk, hogy felette igen, erőnk felett megterhelgettünk, úgy hogy életünk felől is kétségben valánk:

Csel. 19,23.

9. Sőt magunk is halálra szántuk magunkat, hogy ne bizakodnánk mi magunkban, hanem Istenben, a ki feltámasztja a holtakat:

Jer. 17,5., Jer. 17,7.

10. A ki ilyen nagy halálból megszabadított és szabadít minket: a kiben reménykedünk, hogy ezután is meg fog szabadítani;

1 Kor. 15,31., 2 Tim. 4,18.

11. Velünk együtt munkálkodván ti is az érettünk való könyörgésben, hogy a sokak által nekünk adatott kegyelmi ajándék sokak által háláltassék meg mi érettünk.

Róm. 15,30.

12. Mert a mi dicsekedésünk ez, lelkiismeretünk bizonyosága, hogy isteni őszinteséggel és tisztasággal, nem testi bölcseséggel, hanem Isten kegyelmével forgolódtunk a világon, kiváltképen pedig ti köztetek.

Zsid. 13,18., Mát. 10,16., 1 Kor. 2,4.

13. Mert nem egyebet írunk néktek, hanem a mit olvastok, vagy el is ismertek, sőt reményelem, hogy el is fogtok ismerni mindvégig;

14. A minthogy némi részben el is ismertétek rólunk, hogy dicsekvéstek vagyunk, a miképen ti is nekünk az Úr Jézus napján.

2 Kor. 5,12., Fil. 2,16.

15. És ezzel a bizodalommal akartam előbb hozzátok menni, hogy másodízben nyerjeteek kegyelmet;

16. És köztetek általmenni Macedóniába, és Macedóniából ismét hozzátok térni vissza, és tőletek elkísértetni Júdeába.

17. Hát ezt akarva, vajjon könnyelműen cselekedtem-é? vagy a mit akarok, test szerint akarom-é, hogy nálam az igen igen, és a nem nem legyen?

18. De hű az Isten, hogy a mi beszédünk hozzátok nem volt igen és nem.

1 Kor. 1,9.

19. Mert az Isten Fia Jézus Krisztus, a kit köztetek mi hirdettünk, én és Silvánus és Timótheus, nem volt igen és nem, hanem az igen lett ő benne.

20. Mert Istennek valamennyi ígérete ő benne lett igenné és ő benne lett Ámenné az Isten dicsőségére mi általunk.

21. A ki pedig minket ti veletek egybe Krisztusban megerősít és megken minket, az Isten az;
1 Kor. 1,8., 1 Pét. 5,10., 1 Ján. 2,20., 1 Ján. 2,27.
22. A ki el is pecsételt minket, és a léleknek zálogát adta a mi szíveinkbe.
Róm. 8,16., Eféz. 1,14.
23. Én pedig az Istent hívom bizonyággul az én lelkeimre, hogy titeket kímélve nem mentem el eddig Korinthusba.
Róm. 1,9., Gal. 1,20.
24. Nem hogy uralkodnánk a ti hiteteken, hanem munkatársai vagyunk a ti örömeteknek; mert hitben állotok.
1 Pét. 5,3., 1 Kor. 3,5., Róm. 11,20.

2.

1. Azt tettem pedig fel magamban, hogy nem megyek közétek ismét szomorúsággal.
2. Mert ha én megszorítottalak titeket, ugyan ki az, a ki megvidámít engem, hanemha a kit én megszorítottok?
3. És azért írtam néktek éppen azt, hogy mikor oda megyek, meg ne szomorítottassam azok miatt, a kiknek örülnöm kellene; meg lévén győződve mindenitek felől, hogy az én örömöm mindnyájatoké.
2 Kor. 12,21.
4. Mert sok szorongattatás és szívbeli háborgás között írtam néktek sok könyhullatással, nem hogy megszorítottassatok, hanem hogy megismerjétek azt a szeretetet, a mellyel kiváltképen irántatok viseltetem.
5. Ha pedig valaki megszorított, nem engem szomorított meg, hanem részben, hogy azt ne terheljem, titeket mindnyájatokat.
1 Kor. 5,1.
6. Elég az ilyennek a többség részéről való ilyen megbüntetése:
7. Annyira, hogy éppen ellenkezőleg ti inkább bocsássatok meg néki és vigasztaljátok, hogy valamiképen a felettébb való bánat meg ne eméssze az ilyeneket.
Gal. 6,1.
8. Azért kérlek titeket, hogy tanusítsatok iránta szeretetet.
1 Kor. 16,14.
9. Mert azért írtam is, hogy bizonyosan megtudjam felőletek, ha mindenben engedelmesek vagytok-é?
2 Kor. 7,15.
10. A kinek pedig megbocsáttok valamit, én is: mert ha én is megbocsátottam valamit, ha valakinek megbocsátottam, ti érettetek cselekedtem Krisztus színe előtt; hogy meg ne csaljon minket a Sátán:
Luk. 23,31.
11. Mert jól ismerjük az ő szándékait.
Eféz. 6,10., 1 Pét. 5,8.
12. Mikor pedig Troásba mentem a Krisztus evangélioma ügyében és kapu nyitattott nékem az Úrban, nem volt lelkemnek nyugodalma, mivelhogy nem találtam Titust, az én atyámfiát;
Csel. 16,8., Csel. 14,27.
13. Hanem elbúcsúzván tőlük, elmentem Macedóniába.
14. Hála pedig az Istennek, a ki mindenkor diadalra vezet minket a Krisztusban, és az ő ismeretének illatját minden helyen megjelenti mi általunk.
Kol. 1,27.
15. Mert Krisztus jó illatja vagyunk Istennek, mind az üdvözülők, mind az elkárhozók között;
1 Kor. 1,18.
16. Ezeknek halál illatja halálra; amazoknak pedig élet illatja életre. És ezekre kicsoda alkalmas?
2 Kor. 3,5., 2 Kor. 3,6., Róm. 1,16.
17. Mert mi nem olyanok vagyunk, mint sokan, a kik meghamisítják az Isten ígését; hanem tisztán, sőt szinte Istenből szólunk az Isten előtt a Krisztusban.
2 Kor. 4,2.

3.

1. Ekezdjük-e ismét ajánlgatni magunkat? Vagy talán szükségünk van, mint némelyeknek, ajánló levelekre hozzátok, avagy tőletek?

2 Kor. 5,12.

2. A mi levelünk ti vagytok, beírva a mi szívünkbe, a melyet ismer és olvas minden ember;

1 Kor. 9,2., 1 Kor. 9,3.

3. A kik felől nyilvánvaló, hogy Krisztusnak a mi szolgálatunk által szerzett levele vagytok, nem tentával, hanem az élő Isten Lelkével írva; nem kőtáblákra, hanem a szívnek hústábláira.

Jer. 31,33.

4. Ilyen bizodalomunk pedig Isten iránt a Krisztus által van.

Ján. 14,6.

5. Nem mintha magunktól volnánk alkalmasak valamit gondolni, úgy mint magunkból; ellenkezőleg a mi alkalmas voltunk az Istentől van:

2 Kor. 2,16., Ján. 15,15., Csel. 16,14.

6. A ki alkalmasokká tett minket arra, hogy új szövetség szolgálói legyünk, nem betűé, hanem léleké; mert a betű megöl, a lélek pedig megelevenít.

Jer. 31,31., 5 Móz. 27,26., Róm. 8,2., Ján. 6,63.

7. Ha pedig a halálnak betűkkel kövekbe vésett szolgálata dicsőséges vala, úgyhogy Izráel fiai nem is nézhettek Mózes orczájára arczának elmúló dicsősége miatt:

2 Móz. 24,12., 2 Móz. 34,30., 2 Móz. 34,33.

8. Hogyne volna még inkább dicsőséges a léleknek szolgálata?

9. Mert ha a kárhoztatás szolgálata dicsőséges, mennyivel inkább dicsőséges az igazság szolgálata?

Róm. 1,17., Róm. 3,21.

10. Sőt a dicsőített nem is dicsőséges ebben a részben az őt meghaladó dicsőség miatt.

Kol. 2,17.

11. Mert ha dicsőséges az elmulandó, sokkal inkább dicsőséges, a mi megmarad.

Zsid. 12,18.

12. Azért ilyen reménységben nagy nyíltsággal szólunk;

2 Kor. 3,4., Eféz. 6,19.

13. És nem, miként Mózes, a ki leplet borított az orczájára, hogy ne lássák Izráel fiai az elmulandónak végét.

2 Móz. 34,33., 2 Móz. 34,35.

14. De megtompultak az ő elméik. Mert ugyanaz a lepel mind e mai napig ott van az ő szövetség olvasásánál felfedetlenül, mivelhogy a Krisztusban tűnik el;

Ésa. 6,10., 2 Kor. 3,13.

15. Sőt mind máig, a mikor csak olvassák Mózeset, lepel borul az ő szívökre.

16. Mikor pedig megtér az Úrhoz, lehull a lepel.

Róm. 11,23., Róm. 11,25., Róm. 11,26.

17. Az Úr pedig a Lélek; és a hol az Úrnak Lelke, ott a szabadság.

2 Kor. 3,6., Ján. 4,24.

18. Mi pedig az Úrnak dicsőségét mindnyájan fedetlen arczzal szemlélvén, ugyanazon ábrázatra elváltozunk, dicsőségről dicsőségre, úgy mint az Úrnak Lelkétől.

1 Kor. 13,12.

4.

1. Annakokáért, mivelhogy ilyen szolgálatban vagyunk, a mint a kegyelmet nyertük, nem csüggedünk el;

2 Kor. 3,6., 1 Kor. 7,25.

2. Hanem lemondunk a szégyen takargatásáról, mint a kik nem járunk ravaszágban, és nem is hamisítjuk meg az Isten ígését, de a nyilvánvaló igazsággal kellejtük magunkat minden ember lelkiismeretének az Isten előtt.

1 Thess. 2,5., 2 Kor. 2,17.

3. Ha mégis leplezett a mi evangéliomunk, azoknak leplezett, a kik elvesznek:

1 Kor. 1,18.

4. A kikben e világ Istene megvakította a hitetlenek elméit, hogy ne lássák a Krisztus dicsőséges evangéliomának világosságát, a ki az Isten képe.

Zsid. 1,3., Kol. 1,15.

5. Mert nem magunkat prédikáljuk, hanem az Úr Jézus Krisztust; magunkat pedig, mint a ti szolgálókat, a Jézusért.

2 Kor. 1,24., 1 Kor. 2,2.

6. Mert az Isten, a ki szólt: setétségből világosság ragyogjon, ő gyűjtött világosságot a mi szívünkben az Isten dicsősége ismeretének a Jézus Krisztus arcán való világotatása végett.

1 Móz. 1,2., 1 Móz. 1,3., 2 Pét. 1,19.

7. Ez a kincsünk pedig cserépedényekben van, hogy amaz erőnek nagy volta Istené legyen, és nem magunktól való.

2 Kor. 5,1., 1 Kor. 2,5.

8. Mindenütt nyomorgattunk, de meg nem szorítottunk; kétségeskedünk, de nem esünk kétségbe;

2 Kor. 1,8., 2 Kor. 7,5., 1 Kor. 1,11.

9. Üldöztetünk, de el nem hagytunk; tiportatunk, de el nem veszünk;

Zsolt. 37,24., Zsolt. 37,33., Mik. 7,7., Mik. 7,9.

10. Mindenkör testünkben hordozzuk az Úr Jézus halálát, hogy a Jézusnak élete is látható legyen a mi testünkben.

Róm. 8,17., Gal. 6,17.

11. Mert mi, a kik élünk, mindenkor halálra adatunk a Jézusért, hogy a Jézus élete is látható legyen a mi halandó testünkben.

Zsolt. 44,23., Róm. 8,36.

12. Azért a halál mi bennünk munkálkodik, az élet pedig ti bennetek.

1 Kor. 4,9.

13. Mivelhogy pedig a hitnek mi bennünk is ugyanaz a lelke van meg, a mint írva van: Hittem és azért szóltam; hiszünk mi is, és azért szólunk;

Zsolt. 116,10.

14. Tudván, hogy a ki feltámasztotta az Úr Jézust, Jézus által minket is feltámaszt, és veletek együtt előállít.

Csel. 3,15., 1 Thess. 4,16., 1 Thess. 4,17.

15. Mert minden ti érettetek van, hogy a kegyelem sokasodva sokak által a hálaadást bőséggé tegye az Isten dicsőségére.

Róm. 5,15.

16. Azért nem csüggedünk; sőt ha a mi külső emberünk megromol is, a belső mindazáltal napról-napra újul.

1 Pét. 4,1., Eféz. 3,16., Róm. 6,6., Kol. 3,10.

17. Mert a mi pillanatnyi könnyű szenvedésünk igen-igen nagy örök dicsőséget szerez nekünk;

Zsolt. 30,6., 1 Pét. 1,6., Róm. 8,18.

18. Mivelhogy nem a láthatókra nézünk, hanem a láthatatlanokra; mert a láthatók ideig valók, a láthatatlanok pedig örökkévalók.

Róm. 8,24., Róm. 8,25.

5.

1. Mert tudjuk, hogy ha e mi földi sátorházunk elbomol, épületünk van Istentől, nem kézzel csinált, örökké való házunk a mennyben.

Jób. 4,19., 2 Pét. 1,13., 2 Pét. 1,14., Ján. 14,2., Zsid. 11,10.

2. Azért is sóhajtozunk ebben, óhajtván felöltözni erre a mi mennyei hajlékunkat;

Róm. 8,23.

3. Ha ugyan felöltözötten is mezíteleneknek nem találtatunk!

4. Mert a kik e sátorban vagyunk is, sóhajtozunk megterheltetvén; mivelhogy nem kívánunk levetkőztetni, hanem felöltöztetni, hogy a mi halandó, elnyelje azt az élet.

1 Kor. 15,53., 1 Kor. 15,54.

5. A ki pedig minket erre elkészített, az Isten az, a ki a Lélek zálogát is adta minékünk.

2 Kor. 1,22., Róm. 8,16., Róm. 8,23., Eféz. 1,13., Eféz. 1,14.

6. Azért mivelhogy mindenkor bízunk, és tudjuk, hogy e testben lakván, távol vagyunk az Úrtól.

1 Krón. 29,15., Zsolt. 39,13.

7. (Mert hitben járunk, nem látásban);

Zsid. 11,1., 1 Kor. 13,12.

8. Bizodalmunk pedig van, azért inkább szeretnénk kiköltözni e testből, és elköltözni az Úrhoz.

Fil. 1,23.

9. Azért igyekezzünk is, hogy akár itt lakunk, akár elköltözzünk, néki kedvesek legyünk.

Zsolt. 39,13.

10. Mert nekünk mindnyájunknak meg kell jelennünk a Krisztus ítélőszéke előtt, hogy kiki megjutalmaztassék a szerint, a miket e testben cselekedett, vagy jót, vagy gonoszt.

Csel. 17,31., Róm. 2,6., Róm. 14,10., Jób. 34,11., Préd. 12,16.

11. Ismervén tehát az Úrnak félelmét, embereket térítünk, Isten előtt pedig nyilván vagyunk; reményelem azonban, hogy a ti lelkiismeretetek előtt is nyilván vagyunk.

Jób. 31,23., Mát. 25,31., Mát. 25,46., Júd. 1,23.

12. Mert nem ajánljuk ismét magunkat néktek, hanem alkalmat adunk ti néktek a velünk való dicsekedésre, hogy legyen mit felelnetek a színből és nem szívből dicsekedőknek.

2 Kor. 3,1., Gal. 6,12.

13. Ha azért bolondok vagyunk, Istenért; ha eszesek vagyunk, érettetek van az.

2 Kor. 11,16., 2 Kor. 11,17.

14. Mert a Krisztusnak szerelme szorongat minket,

1 Tim. 2,6., Róm. 8,35., Róm. 8,39.

15. Úgy vélekedvén, hogy ha egy meghalt mindenkiért, tehát mindazok meghaltak; és azért halt meg mindenkiért, hogy a kik élnek, ezután ne magoknak éljenek, hanem annak, a ki érettök meghalt és feltámasztatott.

Zsid. 2,9., 1 Tim. 2,6., Róm. 14,7., Róm. 14,9., Gal. 2,20.

16. Azért mi ezentúl senkit sem ismerünk test szerint; sőt ha ismertük is Krisztust test szerint, de már többé nem ismerjük.

17. Azért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az; a régiék elmúltak, ímé, újjá lett minden.

Róm. 8,1., Róm. 8,10., Ésa. 43,19.

18. Mindez pedig Istentől van, a ki minket magával megbékéltetett a Jézus Krisztus által, és a ki nekünk adta a békéltetés szolgálatát;

Róm. 5,10., Kol. 1,20.

19. Minthogy az Isten volt az, a ki Krisztusban megbékéltette magával a világot, nem tulajdonítván nekik az ő bűneiket, és reánk bízta a békéltetésnek ígéjét.

Róm. 3,24., Róm. 3,25.

20. Krisztusért járván tehát követségben, mintha Isten kérne mi általunk: Krisztusért kérünk, béküljete meg az Istennel.

Ésa. 52,7., Agge. 1,13., 1 Kor. 4,1.

21. Mert azt, a ki bűnt nem ismert, bűnné tette értünk, hogy mi Isten igazsága legyünk ő benne.

1 Pét. 2,22., 1 Pét. 2,24., Ésa. 53,9., Róm. 8,3., Gal. 3,13., Kol. 1,14., Eféz. 1,6., Eféz. 1,7., Fil. 3,9.

6.

1. Mint együttmunkálkodók intünk is, hogy hiába ne vettétek légyen az Isten kegyelmét.

1 Kor. 3,9., 2 Kor. 5,20.

2. Mert ő mondja: Kellemes időben meghallgattalak, és az üdvösség napján megsegítettelek. Ímé itt a kellemes idő, ímé itt az üdvösség napja.

Ésa. 49,8., Luk. 4,19., Luk. 4,21.

3. Senkit semmiben meg ne botránkoztassunk, hogy a szolgálatunk ne szidalmaztassék.

Mát. 18,6.

4. Hanem ajánljuk magunkat mindenben, mint Isten szolgálói; sok tűrésben, nyomorúságban, szükségben, szorongatásban.

2 Kor. 4,2., 1 Kor. 4,1.

5. Vereségben, tömlöczben, háborúságban, küzködésben, virrasztásban, bőjtölésben.

2 Kor. 11,23., 2 Kor. 11,27.

6. Tisztaságban, tudományban, hosszútűrésben, szívességben, Szent Lélekben, tettetés nélkül való szeretetben,

1 Tim. 4,12.

7. Igazmondásban, Isten erejében; az igazságnak jobb és bal felől való fegyvereivel;

Eféz. 1,13., 1 Kor. 2,4., Eféz. 6,11., Eféz. 6,18.

8. Dicsőség és gyalázat által, rossz és jó hír által; mint hitetők, és igazak;
9. Mint ismeretlenek, és mégis ismeretesek; mint megholtak, és ím élők; mint ostromozottak, és meg nem ölöttek;

2 Kor. 4,10., 2 Kor. 4,11., 1 Kor. 15,30., 1 Kor. 15,31., Zsolt. 118,18.

10. Mint bánkódók, noha mindig örvendezők; mint szegények, de sokakat gazdagítók; mint semmi nélkül valók, és mindennel bírók.

Mát. 5,12., Csel. 5,41., 2 Kor. 8,9., Fil. 2,17.

11. A mi szánk megnyílt ti néktek, korinthusiak, a mi szívünk kitarult.

2 Kor. 3,7.

12. Nem mi bennünk vagytok szorosságban, hanem szorosságban vagytok a ti szívetekben.

13. Viszonzásul (mint gyermekeimnek szólok) tárjátok ki ti is szíveteket.

1 Kor. 4,14.

14. Ne legyetek hitetlenekkel felemás igában; mert szövetsége van igazságnak és hamisságnak? vagy mi közössége a világosságnak a sötétséggel?

5 Móz. 7,2., 1 Kor. 7,39., Eféz. 5,11.

15. És mi egyezsége Krisztusnak Béliállal? vagy mi köze hívőnek hitetlenhez?

1 Kor. 10,21.

16. Vagy mi egyezése Isten templomának bálványokkal? Mert ti az élő Istennek temploma vagytok, az mint az Isten mondotta: Lakozom bennök és közöttük járok; és leszek nékik Istenök, és ők én népem lesznek.

1 Kor. 3,16., 3 Móz. 26,12.

17. Annakokáért menjetek ki közülök, és szakadjatok el, azt mondja az Úr, és tisztátalant ne illessetek; és én magamhoz fogadlak titeket,

Ésa. 48,20., Ésa. 52,11., Jel. 18,4.

18. És leszek néktek Atyátok, és ti lesztek fiaimmá, és leányaimmá, azt mondja a mindenható Úr.

Jer. 31,19., Jer. 31,33., Jer. 32,38., Jel. 21,3., Jel. 21,7.

7.

1. Mivelhogy azért ilyen ígéreteink vannak, szerettem, tisztítsuk meg magunkat minden testi és lelki tisztátalanságtól, Isten félelmében vivén véghez a mi megszentelésünket.

Gal. 5,19., Gal. 5,21., Zsid. 10,22.

2. Fogadjatok be minket; senkit meg nem bántottunk, senkit meg nem rontottunk, senkit meg nem csaltunk.

2 Kor. 12,17., Csel. 20,33.

3. Nem vádképen mondom; hisz előbb mondtam, hogy szívünkben vagytok, hogy együtt haljunk, együtt éljünk.

2 Kor. 3,2., 2 Kor. 3,3., 2 Kor. 6,11., 2 Kor. 6,12., 2 Kor. 6,13.

4. Nagy az én bizodalمام hozzátok, nagy az én dicsekvésem felőletek; telve vagyok vígasztalódással, felettébb való az én örömem minden mi nyomorúságunk mellett.

Filem. 1,8.

5. Mert mikor Macedóniába jöttünk, sem volt semmi nyugodalma a mi testünknek, sőt mindenképen nyomorogtunk; kívül harcz, belől félelem.

6. De az Isten, a megalázottak vígasztalója, minket is megvígasztalt Titus megjöttével.

2 Kor. 1,3., 2 Kor. 1,4.

7. Sőt nem megjöttével csupán, hanem azzal a vígasztalással is, a melylyel ti vígasztaltátok meg, hírül hozván nékünk a ti kívánczástokat, a ti kesergésteket, a ti hozzám való ragaszkodástokat; úgyhogy én mégjobban örvendeztem.

8. Hát ha megszorítottalak is titeket azzal a levéllel, nem bánom, noha bántam; mert látom, hogy az a levél, ha ideig-óraig is, megszorított titeket.

2 Kor. 2,4.

9. Most örülök, nem azért, hogy megszorodtatok, hanem hogy megtérésre szomorodtatok meg. Mert Isten szerint szomorodtatok meg, hogy miattunk semmiben kárt ne valljatok.

10. Mert az Isten szerint való szomorúság üdvösségre való megbánhatatlan megtérést szerez; a világ szerint való szomorúság pedig halált szerez.

2 Sám. 12,13., Mát. 5,4., Mát. 26,75.

11. Mert ímé ez a ti Isten szerint való megszorodástok milyen nagy buzgóságot keltett ti bennetek, sőt védekezést, sőt bosszankodást, sőt félelmet, sőt kívánczóságot, sőt bosszúállást. Mindenképen bebizonyítottátok, hogy tiszták vagytok e dologban.

12. Ha tehát írtam is néktek, nem a sértő miatt, sem a sértett miatt; hanem hogy nyilvánvaló legyen nálatok a mi irántatok való buzgóságunk Isten előtt.

13. Annakokáért megvigasztalódtunk a ti vigasztalástokon; de sokkal inkább örültünk a Titus örömén, hogy az ő lelkét ti mindnyájan megnyugtattátok:

14. Mert ha dicsekedtem valamit néki felőletek, nem maradtam szégyenben; de a mint ti néktek mindent igazán szólottam, azonképen a mi Titus előtt való dicsekvésünk is igazsággá lett.

15. És ő még jobb szívvel van irántatok, visszaemlékezvén mindnyájatoknak engedelmességre, hogy félelemmel és rettegéssel fogadtátok őt.

2 Kor. 2,9.

16. Örülök, hogy mindenképen bízhatom bennetek.

2 Thess. 3,4.

8.

1. Tudtotokra adjuk pedig, atyámiai, Istennek azt a kegyelmét, a melyet Macedónia gyülekezeteivel közölt.

Róm. 15,25., Róm. 15,26.

2. Hogy a nyomorúság sok próbái közt is bőséges az ő örömük és igen nagy szegénységük jószívűségük gazdagságává növekedett.

3. Mert, bizonyosság vagyok rá, erejük szerint, sőt erejük felett is adakoznak,

4. Sok könyörgéssel kérvén minket, hogy a szentek iránt való szolgálat jótéteményébe és közösségébe fogadjuk be őket.

2 Kor. 9,1., Csel. 11,29., Róm. 15,26.

5. És nem a miképen reméltük, hanem önmagukat adták először az Úrnak, és nekünk is az Isten akaratajából.

6. Hogy kérnünk kellett Titust, hogy a miképen elkezdette, azonképen végezze is be nálatok ezt a jótéteményt is.

7. Azért, miképen mindenben bővölködtök, hitben, beszédben, ismeretben és minden buzgóságban és hozzánk való szeretetben, úgy e jótéteményben is bővölködjétek.

1 Kor. 1,5.

8. Nem parancsképen mondom, hanem hogy a mások buzgósága által a ti szeretetetek valódiságát is kipróbáljam.

9. Mert ismeritek a mi Urunk Jézus Krisztusnak jótéteményét, hogy gazdag lévén, szegénnyé lett érettetek, hogy ti az ő szegénysége által meggazdagodjatok.

Zak. 9,9., Mát. 8,20., Luk. 9,58., Fil. 2,6., Fil. 2,11.

10. Tanácsot is adok e dologban; mert hasznos az néktek, a kik nemcsak a cselekvést, hanem az akarást is elkezdtétek tavaly óta.

11. Most hát a cselekvés is vigyétek végbe; hogy a miképen az akarás készsége, azonképen a végrehajtás és ahhoz képest legyen, a mitek van.

1 Kor. 16,2., Fil. 2,13.

12. Mert ha a készség megvan, a szerint kedves az, a mije kinek-kinek van, és nem a szerint, a mije nincs.

Péld. 3,28., Márk. 12,43., 1 Pét. 4,10.

13. Mert nem úgy, hogy másoknak könnyebbségük, néktek pedig nyomorúságtok legyen, hanem egyenlőség szerint; a mostani időben a ti bőségtök pótolja amazoknak fogyatkozását;

2 Kor. 9,12.

14. Hogy amazoknak bősége is pótolhassa a ti fogyatkozásokat, hogy így egyenlőség legyen;

15. A mint megvan írva: a ki sokat szedett, nem volt többje; és a ki keveset, nem volt kevesebbje.

2 Móz. 16,18.

16. Hála pedig az Istennek, ki ugyanazt a buzgóságot oltotta értetek a Titus szívébe.

2 Kor. 9,15., 1 Kor. 16,57., 2 Kor. 8,6.

17. Mivelhogy intésünket ugyan elfogadta, de nagy buzgóságában önként ment hozzátok.

18. Elküldöttük pedig vele együtt amaz atyafit is, a ki az összes gyülekezetekben dícséretes az evangéliomért;

19. Nemcsak pedig, hanem a gyülekezetek útitársunknak is megválaszták ebben a jó ügyben, a melyet mi szolgálunk magának az Úrnak dicsőségére és a ti készségetekre;

Gal. 2,10.

20. Óvakodván, hogy senki se ócsárolhasson minket a mi szolgálatunk által való bősséges jótétemény miatt;

21. Mert gondunk van a tisztességre nemcsak az Úr előtt, hanem az emberek előtt is.

Róm. 12,17.

22. Sőt elküldöttük velök a mi atyánkfiait is, a kinek buzgó voltát sok dologban sokszor kipróbáltuk, most pedig még sokkal buzgóbb, irántatok való nagy bizodalmanál fogva.

23. Akár Titusról van szó, ő az én társam és ti köztetek segítségem; akár a mi atyánkfiai felől, ők a gyülekezetek követői, Krisztus dicsősége:

2 Kor. 7,13., 2 Kor. 12,18., Gal. 2,1., Róm. 16,7.

24. Adjátok azért szereteteteknek és felőletek való dicsekvésünknek, bizonyosságát irántuk a gyülekezetek előtt is.

2 Kor. 7,14.

9.

1. A szentek iránt való szolgálatról felesleges is néktek írnom.

2 Kor. 8,4., 2 Kor. 8,20.

2. Hiszen ismerem a ti készségeket a melylyel dicsekszem felőletek a macedónoknak, hogy Akhája kész a mult esztendő óta; és a ti buzgóságtok, sokakat magával ragadt.

2 Kor. 8,19.

3. Mindamellettküldöttem az atyafiakat, hogy a mi felőletek való dicsekedésünk ebben a részben hiábavaló ne legyen; hogy, a mint mondám, készen legyetek.

2 Kor. 8,23., 2 Kor. 8,24.

4. Hogy aztán, ha a macedónok velem együtt odajutnak és titeket készületlenül találják, valamiképpen szégyent ne valljunk mi, hogy ne mondjam ti, ebben a dologban.

5. Szükségesnek véltem azért utasítani az atyafiakat, hogy előre menjenek el hozzátok, és készítsék el előre a ti előre megígért adományotokat, hogy az úgy legyen készen, mint adomány, és nem mint ragadomány.

6. Azt mondom pedig: A ki szűken vet, szűken is arat; és a ki bőven vet, bőven is arat.

Péld. 19,17., Péld. 22,8.

7. Kiki a mint eltökélte szívében, nem szomorúságból, vagy kénytelenségből; mert a jókedvű adakozót szereti az Isten.

2 Móz. 25,2., Róm. 12,8.

8. Az Isten pedig hatalmas arra, hogy rátok áraszsza minden kegyelmét; hogy mindenben, mindenkor teljes elégségtek lévén, minden jótéteményre bősségen legyetek,

9. A mint meg van írva: Szórt, adott a szegényeknek; az ő igazsága örökké megmarad.

Zsolt. 112,9., Péld. 11,24.

10. A ki pedig magot ad a magvetőnek és kenyeret eleségül, ad és megsokasítja a ti vetéseket és megnöveli a ti igazságtoknak gyümölcsét,

Ésa. 55,10., Hós. 10,12.

11. Hogy mindenben meggazdagodjatok a teljes jószívúségre, a mely általunk hálaadást szerez az Istennek.

12. Mert e tisztnek szolgálata nemcsak a szenteknek szükségét elégíti ki, hanem sok hálaadással bősséges az Isten előtt;

2 Kor. 8,14.

13. A mennyiben e szolgálatnak próbája által dicsőítik az Istent a ti Krisztus evangéliomát valló engedelmisségetekért, és a ti hozzájuk és mindenekhez való adakozó jószívúségetekért.

14. Mikor érettetek könyörögve ők is vágyakoznak utánatok az Istennek rajtatok való bősséges kegyelme miatt.

15. Az Istennek pedig legyen hála az ő kimonhatatlan ajándékáért.

10.

1. Magam pedig, én Pál, kérlek titeket a Krisztus szelídségére és engedelmisségére, a ki szemtől szemben ugyan alázatos vagyok közöttetek, de távol bátor vagyok irántatok;

Róm. 12,1., Mát. 11,29.

2. Kérlek pedig, hogy a mikor jelen leszek, ne kelljen bátornak lennem ama bizodalomnál fogva, a melylyel úgy gondolom bátor lehetek némelyekkel szemben, a kik úgy gondolkodnak felőlünk, mintha mi test szerint élnénk.

3. Mert noha testben élünk, de nem test szerint vitézkedünk.

1 Tim. 1,18.

4. Mert a mi vitézkedésünk fegyverei nem testiek, hanem erősek az Istennek, erősségek lerontására;

Eféz. 6,13., Eféz. 6,18., Jer. 1,10.

5. Lerontván okoskodásokat és minden magaslatot, a mely Isten ismerete ellen emeltetett, és foglyul ejtván minden gondolatot, hogy engedelmeskedjék a Krisztusnak;

6. És készen állván megbüntetni minden engedetlenséget, mihelyst teljessé lesz a ti engedelmisségetek.

Csel. 8,20., 1 Kor. 5,3., 1 Kor. 5,4., 1 Kor. 5,5.

7. A szem előtt valókra néztek? Ha valaki azt hiszi magáról, hogy ő a Krisztusé, viszont azt is gondolja meg önmagában, hogy a mint ő maga a Krisztusé, azonképen mi is a Krisztuséi vagyunk.

1 Kor. 14,37.

8. Mert ha még egy kissé felettébb dicsekedem is a mi hatalmunkkal, a melyet az Úr a ti építésekre és nem megrontásokra adott, én nem vallok szégyent;

2 Kor. 12,6., 2 Kor. 13,10., 1 Kor. 5,3., 1 Kor. 5,5.

9. Hogy ne láttassam, mintha csak ijesztgetnék a leveleim által.

1 Kor. 5,9., 1 Kor. 5,11.

10. Mert, úgy mondják, a levelei ugyan súlyosak és keménynek; de a maga jelenvolta erőtelen, és beszéde silány.

2 Kor. 10,1.

11. Gondolja meg azt, a ki ilyen, hogy a milyenek vagyunk távol, a levelek által való beszédben, éppen olyanok leszünk, ha megjelenünk, cselekedetben is.

2 Kor. 12,20., 2 Kor. 13,2., 2 Kor. 13,10.

12. Mert nem merjük magunkat azokhoz számítani, vagy hasonlítani, a kik magukat ajánlják; de azok magukat magukhoz mérvén és magukhoz hasonlítván magukat, nem okosan cselekesznek.

2 Kor. 3,1., 2 Kor. 5,12.

13. De mi nem dicsekszünk mértéktelenül, hanem ama mérőzsinór mértéke szerint, a melyet Isten adott nekünk mértékül, hogy hozzátok is elérjünk.

Róm. 12,3., Eféz. 4,7.

14. Mert nem feszítjük túl magunkat, mintha nem értünk volna el hozzátok; hiszen hozzátok is eljutottunk a Krisztus evangéliomával.

15. A kik nem dicsekeszünk mértéktelenül mások munkájával, de reméljük, hogy hitetek megnőttével nagyokká leszünk köztetek a mi mérőzsinórunk szerint bőségesen.

Róm. 15,20.

16. Hogy rajtatok túl is hirdessük az evangéliomot, nem dicsekedvén más mértéke szerint a készszel.

Róm. 15,20.

17. A ki pedig dicsekszik, az Úrban dicsekedjék.

Jer. 9,23., Jer. 9,24., 1 Kor. 1,31.

18. Mert nem az a kipróbált, a ki magát ajánlja, hanem a kit az Úr ajánl.

Péld. 27,2., 1 Kor. 4,5.

11.

1. Vajha elszenvednétek tőlem egy kevés balgatagságot! Sőt szenvedjete el engem is.

2. Mert isteni buzgósággal buzgok értetek; hisz eljegyeztelek titeket egy férfiúnak, hogy mint szeplőtlen szűzet állítsalak a Krisztus elé.

3 Móz. 21,23., Eféz. 5,26., Eféz. 5,27.

3. Félek azonban, hogy a miként a kígyó a maga álnokságával megcsalta Évát, akként a ti gondolataitok is megrontatnak és eltávolodnak a Krisztus iránt való egyenességtől.

1 Móz. 3,4., 1 Móz. 3,13.

4. Mert hogyha az, a ki jó, más Jézust prédikál, a kit nem prédikáltunk, vagy más lelket vesztek, a mit nem vettetek, vagy más evangéliomot, a mit be nem fogadtatok, szépen eltűrnétek.

5. Mert én azt gondolom, hogy semmiben sem vagyok alábbvaló a fő-fő apostoloknál.

2 Kor. 12,11., 1 Kor. 15,10., Gal. 2,6., Gal. 2,9.

6. Ha pedig avatatlan vagyok is a beszédben, de nem az ismeretben; sőt mindenben, mindenképen nyilvánvalókká lettünk előttetek.

1 Kor. 1,17., 1 Kor. 2,1., 1 Kor. 2,13., Eféz. 3,4.

7. Avagy cselekedtem-é, mikor magamat megaláztam, hogy ti felmagasztaltassatok, hogy ingyen hirdettem néktek az Isten evangéliomát?

1 Kor. 9,12., 1 Kor. 9,18., 1 Kor. 9,19.

8. Más gyülekezeteket fosztottam meg, zsoldot vévén, hogy néktek szolgáljak; és mikor nálatok voltam és szűkölködtem, nem voltam terhére senkinek.

Csel. 20,33., Csel. 20,34., 1 Thess. 2,9., 2 Kor. 12,13.

9. Mert az én szükségemet kipótolták a Macedóniából jött atyafiak; és rajta voltam és rajta is leszek, hogy semmiben se legyek terhetekre.

10. Krisztus igazsága bennem, hogy én ettől a dicsekvéstől nem esem el Akhája vidékén.

11. Miért? Hogy nem szeretlek titeket? Tudja az Isten.

2 Kor. 6,11., 2 Kor. 6,13.

12. De a mit cselekszem, cselekedni is fogom, hogy elvágjam az alkalmat az alkalomkeresők elől; hogy a mivel dicsekesznek, olyanoknak találtassanak abban, mint mi is.

1 Kor. 9,12.

13. Mert az ilyenek hamis apostolok, álnok munkások, a kik a Krisztus apostolaivá változtatják át magukat.

Fil. 3,2.

14. Nem is csoda; hisz maga a Sátán is átváltoztatja magát világosság angyalává.

Csel. 16,16., Csel. 16,18.

15. Nem nagy dolog azért, ha az ő szolgálói is átváltoztatják magokat az igazság szolgálivá; a kiknek végök az ő cselekedeteik szerint léssen.

Fil. 3,19.

16. Ismét mondom: ne tartson engem senki esztelennek; de ha mégis, fogadjatok be mint esztelent is, hogy egy kicsit én is dicsekedhessem.

2 Kor. 5,13., 2 Kor. 12,6.

17. A mit mondom, nem az Úr szerint mondom, hanem mintegy esztelenül a dicsekvésnek ezzel a merészségével,

18. Mivelhogy sokan dicsekesznek test szerint, dicsekeszem én is.

2 Kor. 10,13., 2 Kor. 12,9., Fil. 3,3., Fil. 3,7.

19. Hisz okosak lévén, örömet eltűritek az eszteleneket.

1 Kor. 4,10.

20. Mert eltűritek, ha valaki leigáz titeket, ha valaki felfal, ha valaki megfog, ha valaki felfuvalkodik, ha valaki arczul ver titeket.

21. Szégyenkezve mondom, mivelhogy mi erőtlenek voltunk; de a miben merész valaki, esztelenül szólok, merész vagyok én is.

22. Héberék ők? Én is. Izráeliták-é? Én is. Ábrahám magva-é? Én is.

Fil. 3,5.

23. Krisztus szolgálói-é? (balgatagul szólok) én méginkább; több fáradság, több vereség, több börtön, gyakorta való halálos veszedelem által.

1 Kor. 15,10., Csel. 16,22., Csel. 16,23.

24. A zsidóktól ötször kaptam negyvenet egy híján.

5 Móz. 25,3.

25. Háromszor megostoroztak, egyszer megköveztek, háromszor hajótörést szenvedtem, éjt-napot a mélységben töltöttem;

Csel. 16,22., Csel. 14,19., Csel. 27,41.

26. Gyakorta való utazásban, veszedelemben folyó vizeken, veszedelemben rablók közt, veszedelemben népem között, veszedelemben pogányok között, veszedelemben városban, veszedelemben pusztában, veszedelemben tengeren, veszedelemben hamis atyafiak közt;

27. Fáradtságban és nyomorúságban, gyakorta való virrasztásban, éhségben és szomjúságban, gyakorta való bőjtölésben, hidegben és mezítelenségben.

2 Kor. 6,4., 2 Kor. 6,5.

28. Mindezekon kívül van az én naponkénti zaklattatásom, az összes gyülekezetek gondja.

Csel. 20,18.

29. Ki beteg, hogy én is beteg ne volnék? Ki botránkozik meg, hogy én is ne égnék?

Róm. 15,1.

30. Ha dicsekednem kell, az én gyengeségemmel dicsekszem.

2 Kor. 12,5.

31. Az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja, a ki mindörökké áldott, tudja, hogy nem hazudom.

Róm. 1,25.

32. Damaskusban Aretás király helytartója őrzette a damaskusiak városát, akarván engem megfogni;

Csel. 9,24., Csel. 9,25.

33. És az ablakon át, kosárban bocsátottak le a kőfalon, és megmenekültem kezei közül.

Józs. 2,15., Csel. 9,25.

12.

1. A dicsekvés azonban nem használ nékem; rátérek azért a látomásokra és az Úrnak kijelentéseire.

2. Ismerek egy embert a Krisztusban, a ki tizennégy évvel ezelőtt (ha testben-é, nem tudom; ha testen kívül-é, nem tudom; az Isten tudja) elragadtatott a harmadik égig.

1 Kor. 15,8.

3. És tudom, hogy az az ember, (ha testben-é, ha testen kívül-é, nem tudom; az Isten tudja),

2 Kor. 11,11.

4. Elragadtatott a paradicsomba, és hallott kimondhatatlan beszédeket, a melyeket nem szabad embernek kibeszélnie.

5. Az ilyennel dicsekszem; magammal pedig nem dicsekszem, ha csak az én gyengeségeimmel nem.

2 Kor. 11,30.

6. Mert ha dicsekedni akarok, nem leszek esztelen; mert igazságot mondok; de megtűrtőztetem magamat, hogy valaki többnek ne tartson, mint a minnek lát, vagy a mit hall tőlem.

2 Kor. 10,8., 2 Kor. 11,16.

7. És hogy a kijelentések nagysága miatt el ne bizakodjam, tövis adatott nékem a testembe, a Sátán angyala, hogy gyötörjön engem, hogy felettébb el ne bizakodjam.

Jób. 2,6.

8. Ezért háromszor könyörögtem az Úrnak, hogy távozzék el ez tőlem;

9. És ezt monda nékem: Elég néked az én kegyelmem; mert az én erőm erőtlenség által végeztetik el. Nagy örömet dicsekszem azért az én erőtelenségeimmel, hogy a Krisztus ereje lakozzék én bennem.

10. Annakokáért gyönyörködöm az erőtlenségekben, bántalmazásokban, nyomorúságokban, üldözésekben és szorongatásokban Krisztusért; mert a mikor erőtelen vagyok, akkor vagyok erős.

Csel. 5,41., Róm. 5,3., Fil. 4,13.

11. Dicsekedvén, balgataggá lettem; ti kényszerítettetek reá. Mert néktek kellett volna engem ajánlanotok; mert semmiben sem vagyok alábbvaló a fő-fő apostoloknál, noha semmi vagyok.

2 Kor. 11,1., 2 Kor. 11,6., 2 Kor. 11,5., Eféz. 3,8.

12. Apostolságomnak jelei megbizonyosodtak közöttetek sok túrésben, jelekben, csodákban és erőkbén is.

Róm. 15,18., Róm. 15,19., 1 Kor. 9,2.

13. Mert micsoda az, a miben megkárosodtatok a többi gyülekezetek mellett, hanem ha az, hogy én magam nem voltam néktek terhetekre? Bocsássátok meg nékem ezt az igazságtalanságot!

2 Kor. 11,8., 2 Kor. 11,9., 1 Kor. 9,12.

14. Ímé harmadízben is kész vagyok hozzátok menni, és nem leszek terhetekre; mert nem azt keresem, a mi a tiétek, hanem titeket magatokat. Mert nem a gyermekek tartoznak kincseket gyűjteni a szülőknek, hanem a szülők a gyermekeknek.

2 Kor. 13,1., Csel. 20,33., Csel. 20,34.

15. Én pedig nagy örömet áldozok és esem áldozatul a ti lelketekért; még ha ti, a kiket én igen szeretek, kevésbé szerettek is engem.

2 Kor. 1,6., Kol. 1,24., 2 Kor. 5,12.

16. De ám legyen, hogy én nem voltam terhetekre; hanem álnok lévén ravaszsággal fogtalak meg titeket.

2 Kor. 11,9., 2 Thess. 3,8.

17. Avagy a kiket hozzátok küldtem, azok közül valamelyik által kifosztottalak-é titeket?

2 Kor. 7,2.

18. Megkértem Titust, és vele együtt elküldtem amaz atyafit; csak nem fosztott ki titeket Titus? Nem egyazon Lélek szerint jártunk-é? Nem azokon a nyomokon-é?

2 Kor. 8,6., 2 Kor. 8,16., 2 Kor. 8,19.

19. Azt hiszitek megint, hogy előttetek mentegjük magunkat. Az Isten előtt Krisztusban szólunk; mindezt pedig, szeretteim, a ti épülétekért.

20. Mert félek azon, hogy ha odamegyek, nem talállak majd olyanoknak, a milyeneknek szeretnélek, és engem is olyanak találtok, a milyennek nem szeretnétek; hogy valamiképen versengések, irigységek, indulatoskodások, visszavonások, rágalmazások, fondorkodások, felfuvalkodások, pártoskodások lesznek köztetek;

2 Kor. 10,2., 1 Kor. 4,6.

21. Hogy mikor újra odamegyek, megaláz engem az én Istenem ti köztetek, és sokakat megsíratok azok közül, a kik ezelőtt vétkeztek és meg nem tértek a tisztátalanságból, paráznaságból és bujaságból, a mit elkövettek.

2 Kor. 13,2.

13.

1. Ezúttal harmadszor megyek hozzátok. Két vagy három tanú vallomása alapján megáll minden dolog.

Ján. 8,17., 5 Móz. 9,15.

2. Előre megmondtam, és előre mondom, mint másodszeri otlétemkor, és most is távollétemben írom azoknak, a kik ezelőtt vétkeztek, és a többieknek mind, hogy ha ismét odamegyek, nem leszek kíméletes;

2 Kor. 12,21.

3. Mert hát az általam szóló Krisztusnak bizonyosságát keresitek, a ki irányotokban nem erőtelen, hanem erős ti bennetek.

4. Mert noha megfeszítettett erőtelenségből, mindazáltal él Istennek hatalmából. És noha mi erőtelenek vagyunk benne, de vele együtt élünk majd Isten erejéből ti nálatok.

Fil. 2,7., Fil. 2,8., Csel. 3,17., 1 Kor. 2,8.

5. Kísértsétek meg magatokat, ha a hitben vagytok-é? magatokat próbáljátok meg. Avagy nem ismeritek-é magatokat, hogy a Jézus Krisztus bennetek van? Kivévé, ha méltatlanok vagytok.

1 Kor. 11,28., Róm. 8,9., Róm. 8,10., Gal. 2,20., Kol. 1,27.

6. De reménylem, hogy megismeritek, hogy mi nem vagyunk méltatlanok.

7. Az Istent pedig kérem, hogy semmi gonoszt ne cselekedjete; nem hogy mi méltóknak láttassunk, hanem hogy ti a jót cselekedjétek, mi pedig mintegy méltatlanok legyünk.

8. Mert semmit sem cselekedhetünk az igazság ellen, hanem csak az igazságért.

9. Mert örvendünk, ha mi erőtelenek vagyunk, ti meg erősek vagytok; ezt pedig kérjük is, a ti tökéletesedésetekért.

1 Kor. 4,10.

10. Azért írom ezeket távollétemben, hogy jelenlétemben ne kelljen keményen viselkednem ama hatalom szerint, a melyet az Úr adott nékem építésre és nem rontásra.

2 Kor. 2,3., 2 Kor. 10,8.

11. Végezetre, atyámfiai, legyetek jó egészségben, épüljete, vigasztalódjatek, egy értelemben legyetek, békességben éljete; és szeretetnek és békességnek Istene lészen veletek.

Fil. 4,4., Róm. 12,16., Fil. 2,2., Róm. 15,33.

12. Köszöntsétek egymást szent csókkal. Köszöntenek titeket a szentek mindnyájan.

1 Kor. 16,20., Róm. 16,16.

13. Az Úr Jézus Krisztusnak kegyelme, és az Istennek szeretete, és a Szent Léleknek közössége mindnyájatokkal. Ámen.